

SKATEBOARDING

Vytvořeno v rámci projektu Gymnázium Sušice – Brána vzdělávání II

Autor: Mgr. Jaroslav Babka

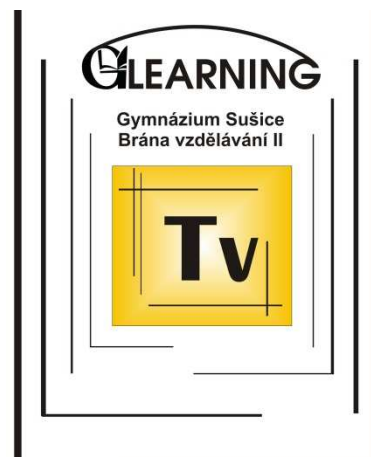
Škola: Gymnázium Sušice

Předmět: Tělesná výchova

Datum vytvoření: březen 2014

Třída: první ročník čtyřletého studia

Označení: VY_INOVACE_32_TV-1_09

Anotace a metodické poznámky:

Jedná se o soubor pěti pracovních listů se zadáním teoretických i praktických úkolů, ve kterých se žáci dozvídají o skateboardingu. Na pracovních listech jsou žákům představeny všechny provozované disciplíny. Dozvídají se o historii a vývoji skateboardingu ve světě i u nás, poznají také hvězdy tohoto sportu. Naučí se konečně i např. z čeho je skateboard složen a vyráběn.

Na prvním pracovním listu jsou zjištěny dosavadní znalosti a představy žáků o skateboardingu. Po vypracování písemných úkolů by měla následovat řízená debata, především k druhé otázce. Na dalších pracovních listech je představena historie skateboardingu. Výkladová část je vždy prostřídána průběžným opakováním a řadou doplňujících aktivit. Dále je shrnuta světová historie, po níž následují aktivity rozšiřující znalosti o skateboardu jako takovém (jeho složení, výroba apod.). Historie českého, resp. československého skateboardingu je předposledním tématem. Závěrečný pracovní list je věnován soutěžním disciplínám a závodnímu systému.

Pracovní listy, resp. strany 6 až 9 jsou zároveň možným řešením vypracovávaných úloh a mohou sloužit jako kontrola. Může je použít vyučující nebo s nimi mohou pracovat i žáci samotní.

Další zdroj:

Karas Martin, Kučera Jaroslav: Skateboarding. Computer Press, Brno 2004. ISBN 80-251-0273-4

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

Skateboarding

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pokus se definovat toto sportovní odvětví:

Jedná se podle tvého názoru o sport, nebo o životní styl (odůvodni svůj pohled)?

Historie skateboardingu

Pokud mluvíme o historii, nabízí se celá řada otázek. Na některé se pokusíme odpovědět, jiné víme jistě a mnoho se toho nedozvíme. Důvod je nasnadě. Tím, že se skateboarding od počátků pohybuje na rozhraní mezi čistě sportovní disciplínou a životním stylem, nevznikaly od počátků sportu žádné brožury, pamětní listy či kroniky. Začneme ale postupně.

Odkud se vlastně skateboarding vzal, odkud skateboarding pochází?

Kdo skateboarding vymyslel a z jakého důvodu (obecný pohled)?

Do jakého desetiletí bys datoval počátky skateboardingu?

80. léta 19. století

90. léta 20. století

80. léta 20. století

počátek 21. století

30. léta 20. století

přelom 80/90 let 20. století

přelom 50/60 let. 20. století

70. léta 20. století

Znáš některé nejznámější světové profesionální jezdce?

Světové historie:.....

Světové současnosti:.....

České:.....

Historie světového skateboardingu – stručně shrnuto

Skateboarding se poprvé začal objevovat na konci 50. let a počátku let 60. Mluvíme samozřejmě o 20. století. Jako první to byli surfaři, kteří při čekání na vítr a mořské vlny začali vymýšlet, jak si krátit čas a také jak si zpestřit přípravu na surfování samotné. Surfaři většinou rozmontovali v té době již běžné kolečkové brusle a kolečka na malé ose různým způsobem připevnili k dřevěným prknům nebo dokonce ke starým surfovým prknům. Na těchto prknech pak jezdili např. slalom na parkovištích nebo sjížděli dlouhé kopce po silnicích okolních hor.

V 60. letech už ale začali kromě jízdy samotné vymýšlet různé obtížnější prvky, ve sketaboardingu nazývané **triky**, na prkně nebo s prknem. Zde můžeme začít mluvit o skateboardingu jako vlastní disciplíně. V 60. letech se změnilo i vybavení. Když se totiž surfaři pokoušeli jezdit, kvůli imitaci mořských vln, ve

vypuštěných bazénech, zjistili, že dosavadní prkno je příliš velké, dlouhé, neohrabané. Stále se ale jezdilo na rovném prkně bez gripu (tzv. **grip**: zdrsňený povrch na vrchní části prkna, díky kterému je prkno lépe pod kontrolou a zároveň umožňuje provádění triků).

Největší boom zažil skateboarding v 70. letech. Především díky zjištění, že se mohou provádět i triky s prknem samotným – prohazovat, protáčet, rotovat apod. Že zkrátka lze s prknem skákat – schody, lavičky, zábradlí atd. Tento fakt přitáhl celou řadu dalších mladých lidí, kteří začali skateboarding vnímat i jako životní styl. To sebou ale přineslo i mnoho negativ. Prkno se tak pro určitou skupinu lidí stalo symbolem odporu. Zejména proto jsou pak 80. léta vnímána jako úpadek skateboardingu. Většinová společnost totiž toto „hnutí“ vnímala jako underground a skateboardisté byli vytlačováni na okraj společnosti. Nestavěly se další skateparky, naopak ty dosud zbudované byly srovnány se zemí a většina měst postupovala proti skateboardingu represivně. Situace se zlepšila až na přelomu 80. a 90. let. V této době se o rozvoj postarala řada firem, sponzorů. Skateboarding začal fungovat na principu sportovní disciplíny. Tzn., že vznikly týmy profesionálních placených jezdců, kteří trénovali – různé odvětví skateboardingu a pak natáčeli videa a začali v podstatě skateboarding propagovat po celém světě. Kromě skateboardových videí pomohlo i celosvětové pořádání různých závodů.

Od 90. let a vlastně až dosud je skateboarding celosvětově známým sportem, ale z určitého úhlu pohledu i životním stylem. Má své místo v médiích a jeho mladší sourozenec – snowboarding se dokonce stal olympijským sportem.

Jak se ve skateboardingu nazývají prováděné prvky?

Co je to tzv. grip?

Víš, z jakých částí se vlastně skateboard skládá?

Historie skateboardingu u nás

První pokusy o tento sport na našem území datujeme zhruba do poloviny 70. let. Bohužel ale tehdejší režim neumožňoval kontakt ze západním světem a tak většina skateboardů jsou doma vyráběné hybridy neumožňující kvalitní trénink. Přesto přibývalo nadšenců a v roce 1978 se konaly první závody na našem území. Bylo to v Karlových Varech a Praze. Tehdy vypsané disciplíny (odhadni, jak se závodilo a pokus se přijít na provozované disciplíny):

První U-rampa u nás byla postavena v Praze v roce 1980. Stále však dominoval slalom a skok vysoký. V roce 1985 zaznamenáváme první výrazný úspěch – Luděk Váša se na mistrovství světa konaném v rámci výstavy Expo ve Vancouveru stal mistrem světa právě ve skoku vysokém.

Postupně se i u nás, stejně jako ve světě, začínají prosazovat nově vznikající a rozvíjející se disciplíny. Jakýsi mezistupeň těch dnešních. Odhadni tyto soutěžní disciplíny:

Dalším zlomem v rozvoji našeho skateboardingu byl „Euroskate 88“, kdy do Prahy přijela v podstatě celá evropská špička, bylo k vidění mnoho nového. Byl to silný impuls pro rozvoj československého skateboardingu. Od roku 1987 se také pravidelně konal tzv. „Summer camp“ v Prachaticích. Sem přijížděla na soustředění většina naší špičky a akci navštěvovali i zahraniční profesionálové, kteří se tak na krátko stávali trenéry či mentory na tomto kempu.

V 90. letech se rovněž vyprofilovaly soutěžní disciplíny, ve kterých byl a je dodnes pořádán světový pohár a vlastně většina dalších soutěží. Jsou jimi U-rampa a závody ve skateparku, tzv. streetstyle. V polovině 90. let se v Praze konal velký mezinárodní závod s názvem Mystic Sk8 Cup z něhož se postupně stal tak kvalitní závod, že byl o několik let později zařazen do světového poháru a čeští závodníci se tak mohli začít srovnávat s absolutní světovou špičkou.

Dnešní soutěžní disciplíny

Nejstálejší a základní disciplíny jsou **U-rampa** (někdy též Vertikál, Vertramp) a **streetstyle** (překážky připomínající „přírodní“ prostředí ulice, které jsou ovšem situovány na jednom místě, ve skateparku). Obě disciplíny jsou hodnoceny subjektivně rozhodčími 0 – 100 body a na hodnocenou jízdu má jezdec časový limit. Ten je většinou od 30 vteřin (U-rampa) po 45 – 60 vteřin (streetstyle). Z těchto disciplín se dále vyčleňuje tzv. **Best trick kontest** – tj. nejlepší možný provedený trik jezdce (jezdí se jak ve skateparku tak v rampě).

Minirampa – v podstatě zmenšená kopie vertikální rampy. Jedná se o rampu bez plochy s vertikálním sklonem. Závodníci tedy nelítají tak vysoko do vzduchu a obtížnost triků je nižší, resp. nejsou možné vysoké rotace kolem osy jezdce.

Pool – někdy též „bowl“ / bazén. Jedná se o umělou napodobeninu původních bazénů z dob, kdy skateboarding vznikal a je to jakýsi návrat ke kořenům.

Možné řešení úkolů:

Skateboarding

Pokus se definovat toto sportovní odvětví:

Skateboarding je určitě těžká fyzická činnost, kterou můžeme provozovat individuálně či ve skupině. Jsou pořádány soutěže a to od světových pohárů či extrémních her (které jsou vnímány jako olympiáda), přes Evropský pohár či sérii závodů v USA, po sérii závodů v jednotlivých zemích (u nás Český skateboardový pohár), a závody lokálního charakteru. Skateboarding je provozován na určitém specifickém vybavení – skateboardu a podle disciplíny se liší i styl jízdy na skateboardu.

Jedná se podle tvého názoru o sport nebo o životní styl (odůvodni svůj pohled)?

Do jakého desetiletí bys datoval počátky skateboardingu?

80. léta 19. století

90. léta 20. století

80. léta 20. století

počátek 21. století

30. léta 20. století

přelom 80/90 let 20. století

přelom 50/60 let. 20. století

70. léta 20. století

Znáš některé nejznámější světové profesionální jezdce?

Světové historie: Tony Alva, Jay Adams, Alan Gelfand, Tony Hawk, Steve Caballero, Mark Gonzales, Rodney Mullen, Lance Mountain atd.

Světové současnosti: Mark Appeyard, Rodrigo Teixeira, Javier Sarmiento, Bastien Salabanzi, Andrew Reynolds, P.J. Ladd, Jeremy Rogers atd.

České: *Jan Tomšovský, Jan Minol, Tomáš Vintr, David Horvát, Petr Horvát, Lukáš Vlček, Martin Jurášek, Mirek Tovaryš atd.*

Jak se ve skateboardingu nazývají prováděné prvky?

Jsou to tzv. triky. Stejně se nazývají ve většině freestylových disciplín.

Co je to tzv. grip?

Tenká vrstva potahu na vrchní straně prkna – podobá se smirkovému papíru.

Z jakých částí se vlastně skateboard skládá?

*Tím základním je **prkno** (prkno se skládá, je lepeno většinou ze 7 tenkých vrstev dřeva – kanadského javoru, a tvarováno na požadovaný tvar. Lepidlem je vícesložkový epoxid. Díky tomuto systému má prkno dostatečnou tvrdost a tuhost ve zkrutu, ale zároveň zůstává dynamicky pružné. Starší prkno je tvrdší, je vyschlé, ale tím bohužel ztrácí pružnost).*

*Na vrchní části prkna je nalepen výše zmíněný **grip**.*

*Ze spodní části prkna jsou přišroubované osičky. Jsou to v podstatě podvozky, nazývané **trucky**. Slouží jednak jako osy pro kolečka, také umožňují zatáčet a v neposlední řadě i k provádění triků. Jsou vyrobeny z kvalitních slitin hliníku – dostatečná pevnost a tvrdost, ale zároveň pružnost a nízká váha.*

***Kola / kolečka** – stejně jako kolečka bruslí jsou vyrobena ze směsi polyuretanu. Ten zajistí požadovanou tvrdost, ale zároveň velmi požadované tření. Jinak by kolečka příliš klouzala. Kolečka mají různou tvrdost udávanou v Ampérech – různá tvrdost pro různý účel. Uvnitř koleček a bezprostředně na osičky přiléhají.*

***Ložiska.** Jedná se o zapouzdřená valivá ložiska (podobná jako u kol aut). Jsou vyvíjena i ložiska absorbující více vibrací nebo mající menší odpor otáčení umožňující rychlejší jízdu.*

***Šroubky a matice** – uchycují kolečka k truckům. Trucky pak k prknu.*

Tedy vypsane disciplíny (odhadni, jak se závodilo a pokus se přijít na provozované disciplíny):

Slalom – speciál, obří slalom, paralelní slalom

Skok daleký

Skok vysoký

Odhadni tyto soutěžní disciplíny:

Vertikální rampa

Streetstyle – vychází z ježdění na ulicích s přírodními překážkami – lavičky, schody, zábradlí, obrubníky, nájezdy apod.

Freestyle – na rovné ploše bez překážek. Různé triky na místě i v pomalé jízdě, často připomínající gymnastiku na skateboardu.